

Déanadh Críosd comhairle a mháthar

[McKenna, L.: *Dán Dé: The poems of Donnchadh Mór Ó Dálaigh, and the religious poems in the duanaire of the Yellow Book of Lecan*, Dublin, 1922, poem 10]

Tadhg Ó hUiginn

1 Déanadh Chríosd comhairle a mháthar
mó� a fhearg ní hiongnadh dhó
go gcuirtear lé as an fhala
bas Dé do chara fan gcló.

2 Fóireadh mé máthair an Dúilimh
Dia 'n-ar n-agra [ ]
ceanglam síoth 'n-a shíoth shuthain
fíoch na ndearnann n-othair air.

3 Éisdeadh re himpidhe a mháthar
maiteadh dhamh deargadh a chígh
muna fhuilnge ar meas do Mhuire
ní fhoighbhe an treas duine dhínn.

4 Do cheannuigh Dia díochra an connradh
cloinn Ádhaimh ar fhuil a chnis
fá réir nocha déanta deacair
a chréachta féin reacair ris.

5 Miana na colla is cúis eagla
i n-aghaidh mh'anma is eadh bhí
nó go ndéanann mo chlí cionnta
ní fhéaghann sí a dtiocfa tríd.

6 Ní fhéad labhaint i ló an mheasa
acht máthair Dé dia do sgís
an dias do ba tráth dá togha
ní ag cách bhias a rogha a-rís.

7 An Dall ar ndortadh a fhola
is oidhir Dé ag déanamh grás
bheith dá ghuin as a ucht ortha
níor chuir lucht a chrochtha i gcás.

8 Do thuilleamh tighe na glóire
is gar amhghar airdhe an chuirp
ní bhacfadh sé a-nocht a naomhadh
an corp a-né d'aomhadh uilc.

9 Déanadh Muire máthair Íosa

aighneas liom an lá bhus díor
do bhí mar budh caor i gceardcha
Rí na naomh i dteannta tríonn.

10 Roinn uadha re hucht na togha
dá dtuga a Mac ní maith lé
a dtéid sa Luan i láimh ndeamhain
truagh a ngáir i ndeaghaidh Dé.

11 Do theich re teaghlaich loruaithe
do b'éigin dóibh dula i gcéin
do bhí sé is an ógh ar eachtra
do b'é a lón a bhfearta féin.

12 Do bhir Críosd do chionn a seachna
síoth dhamh i n-a ndearna mé
gan ghoin ag Dia ní fhoil aonalt
is lia ná soin daonnacht Dé.

13 A gcan mé re Mac na hóighe
madh áil liom ní labhra dhíosg
béaraidh sibh cách i nbhar gcoinne
ag sin tráth na coinnmhe a Chríosd.

14 Gaol mar mheise a Mhac na hóighe
is eadh tusa ót theacht 'n-a clí
tusa an laogh trianach dar dtánaidh
caor do mhianach Ádhaimh í.

15 Dod chloinn do dhealbhais an domhan
[do] dhealbhais neamh naomhdha an táth
toradh saoirse na seacht laitheadh
reacht daoibh-se a chaitheamh re cách.

16 Mór bhfeart gcumainn chuirfeas
linne dá loca sinn síodh do luit
meisde ar mbreath gan té rem thaoibh-se
dá ndeach mé fa dhaoirse dhuit.

17 Síodh uaid ar impidhe Muire
do mhuin deilg do dhul id bhais
cead ón chroidhe is dá bhar gconnradh
beag oilé as congnamh ré chois

18 Níor seachnadh lé lucht a mharbhtha
Muire ógh gur fhéach a chorp
.....

19 Bean Ádhaimh is í fa deara

dúnn gan labhairt i ló an bhráith
créad a-déara sí ar ar soin-ne
dá dtí Éabha i gcoinne cáich.

20 An cumhain lat lá do chrochtha
caoi do mháthar a Mhac Dé
léig a Rí do dheonuigh duine
do thrí deoraibh Muire mé.

21 Seol mé ó mhianaibh na colla
cuir sinn ar an slighidh gcáir
dírigh sinn go sreibh do bhaisde
's ná beir inn aisde madh áil.

22 Re hinghin Anna is é a-dearar
Dia an t-eitne agus ibh an chnú
glan do ghníomh is glan do smuaineadh
fíon nar ghabh a thruailleadh thú.

23 'N-a thoirrcheas tánaig dar gcobhair
id chorp séaghainn Saor na gclann
is é fa doimhne sa daonnacht
oidhre Dé acht gan aonolc ann.

24 An toirrcheas fola fuair tusa
tig mar eitne agus é i gcnaoi
ní fhuair sé ionad budh uaisle
Sbiorad Dé iná an truailse i dtaoi.

25 Fuarais toirrcheas is tú id mhaighdin
a Mhuire ógh ard an chéim
oidhre Dé do chuaidh id chogar
do bhuan sé bpobal a péin.

26 Do dhearmaid ar ndol 'n-a gcumann
croidhe an Ríogh do roinn ar dhó
soidhíola do Mhac a Mhuire
slat doishníomha an duine dhó.

27 Mairg as éadána ar uan Muire
ag meas na ndaoine dia Luain
gan bheith le Dia is ann bhus aithreach
an tann nach bia a n-aithbhreath uaidh.

28 Bheith 'n-a iongnais d'éis a mharbhtha
máthair Íosa níor eol dí
fuair sé bás idir dhá bheathaíd
do fhás dá ré a ndeachaidh dhí.

29 Gan teacht ar chuaird i gclí Muire
Mac an Athar níor an tuas
níor fhéad an Coimdhe is a chridhe
gur bhréag oidhre nimhe a-nuas.

30 Rí na ndúl is daoibh do crochadh
dá bhar gcionn do chuaidh fan lia
fuilngidhní dá dhaoirse a dhaoine
daoibh-se do bhí daoire ar Dhia.

31 Uathadh fa ríor rachas chuige
Ceann na ndúl dá ndearna an cháir
dá [n-infhíocha] Dia gach duine
cia as inshíotha acht Muire a-mháin.